

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-6Csp/38/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200466
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Baštová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8423200466.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Luciou Baštovou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpenej JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, so sídlom Urbánkova 1562/6, 040 01 Košice, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie sumy 600,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 600,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 600,- eur od 20.03.2023 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
- Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorého po právoplatnosti rozsudku rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou doručenu súdu dňa 11.03.2024 žiadala, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 600,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 600,- eur od 02.07.2021 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

2.1 Žalobu odôvodnila tým, že dňa 20.07.2016 uzavrela so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXX-XXXXX, na základe ktorej jej poskytol úver vo výške 4.000,- eur so zmluvnou odmenou vo výške 8.121,12 eur (169,19 eur x 48 splátok), ktorý sa zaviazala vrátiť v celkovej výške 12.120,96 eur v 48 mesačných splátkach po 252,52 eur, splatných podľa splátkového kalendára žalovaného. Podľa čl. 1 bod 1.2. jej bol úver poskytnutý ako podnikateľskému subjektu na účel vyplývajúci/súvisiaci s výkonom jej podnikateľskej činnosti, a to B- Prevádzkové náklady (nákup materiálu atď.): nákup motorového vozidla. Tvrdila, že tento účel žalovaný uviedol svojvoľne, bez zisťovania skutočného účelu, na ktorý úver potrebovala, a preto je potrebné zmluvu považovať za spotrebiteľskú. Na základe rakúskeho živnostenského oprávnenia pracuje ako opatrovatelka v E. a živnostenské oprávnenie poskytla žalovanému, pretože sa jej pýtal na zamestnávateľa, pričom mala za to, že ide iba o údaj týkajúci sa zabezpečenia jej živobytia. Podnikateľský úver jej bol predložený automaticky po zistení, že má podnikateľské oprávnenie, a to bez toho, aby bol zisťovaný účel použitia finančných prostriedkov, ktoré chcela použiť na osobné účely, na ktoré ich aj použila. To, že finančné prostriedky nepotrebovala na podnikateľské účely, podporuje aj charakter výkonu jej činnosti, opatrovateľská služba v E., keď v skutočnosti nemá postavenie podnikateľského subjektu na území Slovenskej republiky a s výkonom opatrovateľskej činnosti nie sú spojené žiadne také náklady, ktoré by odôvodňovali podnikateľský účel

úveru. Zo strany žalovaného išlo o úmyselné konanie v rozpore s dobrými mravmi, s cieľom poškodiť ju a zbaviť ochrany, ktorú jej poskytujú predpisy na ochranu spotrebiteľa, keďže jej predložil na podpis formulárovú zmluvu, čím ju zbavil ochrany ako spotrebiteľa domáhajúceho sa svojho práva. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku, majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru na tzv. iný, a to nespotebiteľský úver, teda žalovaného. Vo formulárovej zmluve je označená menom a priezviskom, sídlom – C. XXX/XX, D. XXX XX, ktoré nie je jej sídlom, ale adresou, na ktorej býva, rodným číslom a označením rakúskeho živnostenského oprávnenia v nemeckom jazyku. V skutočnosti podľa nej strany sporu uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pre ktorú platia ustanovenia o spotrebiteľskom práve, poskytujúce ex offo zvýšenú ochranu slabšej zmluvnej strane (spotrebiteľovi) zo strany súdu, pretože v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

2.2 Samotná zmluva má povahu jednostrannej adhézneho zmluvy a jej obsah nesvedčí o tom, že by jej uzatvoreniu predchádzali rokovania typické pre uzatváranie zmlúv medzi podnikateľmi. Jej forma na predtlačenom formulári a všeobecné zmluvné podmienky skôr potvrdzujú skutočnosť, že bola uzatváraná bez hlbšej vzájomnej súčinnosti zmluvných strán, z postavenia zmluvne nadriadeného subjektu voči subjektu podriadenému, t. j. z postavenia dodávateľa voči spotrebiteľovi, čo je typické pre spotrebiteľské zmluvy. Zmluvou bol medzi stranami založený spotrebiteľský vzťah, a to vzhľadom na zákonné kritériá obsiahnuté v § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka. Podmienky použité v predmetnej zmluve vylúčili aplikáciu ustanovení zákona vzťahujúcich sa na spotrebiteľské úvery, čím bol porušený zákaz vyplývajúci z § 9 ods. 7 a 8 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z. V zmluve tak chýbali jej základné náležitosti, a to úroková sadzba spotrebiteľského úveru, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej aj „RPMN“), priemerná RPMN, názov, adresa príslušného kontrolného orgánu; neboli v nej zabezpečené práva spotrebiteľa v zmysle § 13 (právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a § 16 (splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti) zákona č. 129/2010 Z. z. V súvislosti so svojimi tvrdeniami poukázala na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C 110/14, Hora?iu Ovidiu Costea proti SC Volksbank Rom?nia SA, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 26.5.2011, sp. zn. 6Co/84/2011, rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 10.1.2012, sp. zn. I. ÚS 1930/2011 a rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 31.5.2010 sp. zn. 10CoE/70/2010.

2.3 Záverom zhrnula, že žalovaný na základe Zmluvy o revolvingovom úvere poukázal na jej osobný účet sumu 4.000,- eur, pričom si inkasuje odmenu 149 % (8.121,12 eur) v zmysle čl. 3 bod 3.1. zmluvy, ktorá je zmluvnou odmenou a predstavuje úroky za poskytnutie úveru. Takáto odplata za úver vybočuje z rámca akéhokoľvek úverovania a je úžerná. Občiansky zákonník ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky je možné pri peňažnej pôžičke dojednať úroky, avšak ich výška nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimeranou a odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Odmena dohodnutá medzi stranami sporu v tomto prípade prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Navyše vzhľadom k tomu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje základné zákonné náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., a to dobu trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti, úrokovú sadzbu, RPMN a priemernú RPMN, je úver bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Žalovaný má nárok len na úhradu istiny vo výške 4.000,- eur, avšak ona zaplatila na úver sumu 7.957,24 eur, v dôsledku čoho sa žalovaný bezdôvodne obohatil, a preto si od neho uplatňuje nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia vo výške 600,- eur pozostávajúceho z jednotlivých splátok (dňa 27.03.2020 uhradila sumu vo výške 50,- eur, dňa 05.05.2020 sumu vo výške 50,- eur, dňa 17.07.2020 sumu vo výške 50,- eur, dňa 29.09.2020 sumu vo výške 50,- eur, dňa 22.12.2020 sumu vo výške 50,- eur, dňa 28.01.2021 sumu vo výške 100,- eur, dňa 02.03.2021 sumu vo výške 50,- eur, dňa 26.03.2021 sumu vo výške 50,- eur, dňa 07.05.2021 sumu vo výške 50,- eur, dňa 28.05.2021 sumu vo výške 50,- eur a dňa 01.07.2021 sumu vo výške 50,- eur) spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 02.07.2021 do zaplatenia a náhradu trov konania.

3. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobkyňa označila a predložila zmluvu o úvere č. XXXXXX-XXXXX zo dňa 20.07.2016 a prehľad úhrad.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanej žalobe zo dňa 24.03.2023 vzniesol námietku miestnej príslušnosti v tom čase Okresného súdu Kežmarok, nakoľko podľa neho nebola medzi stranami

uzatvorená spotrebiteľská zmluva; v celom rozsahu poprel tvrdenia žalobkyne, ich dôvodnosť a rozpor so skutočným stavom a právnym poriadkom Slovenskej republiky. Tvrdil, že zmluvu uzavrel so žalobkyňou na základe jej žiadosti o úver, ktorú podala ako fyzická osoba – podnikateľ, a v ktorej ako účel čerpania úveru uviedla nákup motorového vozidla. Právnu subjektivitu podnikateľa preukazovala rakúskym živnostenským listom a v závere žiadosti opätovne vyhlásila, že úver požaduje na účely svojho podnikania. Po schválení žiadosti o poskytnutie úveru bola dňa 20.07.2016 uzavretá Zmluva č. XXXXXX - XXXXX, v ktorej žalobkyňa ako dlžník potvrdila čerpanie úveru na podnikateľské účely a účel zhodný s tým, ktorý sa uvádza v žiadosti o úver, preto popieral tvrdenie žalobkyne o nezisťovaní účelu čerpania úveru, keďže ten zisťovaný bol, žalobkyňa ho sama uvádzala a písomne potvrdila pri podaní žiadosti o úver. V prípade vedomosti o budúcich tvrdeniach žalobkyne (uvádzaných zhodou okolností v čase nesplácania, a nie v čase, kedy žalobkyňa čerpala peňažné prostriedky) alebo o nepravdivosti tvrdenia o skutočnom zámere o použití peňažných prostriedkov, by nikdy nepristúpil ani k schváleniu úveru a ani k vyplateniu úverových prostriedkov. Podľa neho pre určenie, či ide o spotrebiteľský alebo podnikateľský úver, je rozhodujúca povaha účelu, na ktorý sa úver čerpá. Z podanej žaloby nevyplýva žiadny vecný argument, ktorý by vierohodne vysvetlil taký postup žalobkyne, kedy opakovane deklarovala čerpanie úveru pre účely spojené so svojím postavením podnikateľa. Navyše táto ani neoznačila konkrétny osobný účel použitia peňažných prostriedkov, avšak z právneho hľadiska je podľa neho dôležité, že samotné použitie peňažných prostriedkov v rozpore s obsahom zmluvy nemá za následok zmenu právnej povahy zmluvného vzťahu na spotrebiteľský, alebo naopak. Aj Súdny dvor Európskej únie pri riešení výkladu úniijného práva (smernica 93/13/ EHS) vo vzťahu k tomu, aké postavenie má byť priznané osobe vystupujúcej od začiatku vo vzťahu k dodávateľovi ako podnikateľ, a ktorá až následne tvrdí, že je spotrebiteľom rozhodol vo veci C-464/01, vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG, že: „Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ nemôže sa táto osoba dovoľávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa.“ Zotrvával na tom, že žalobkyňa v predmetnom zmluvnom vzťahu nemala a nemá postavenie spotrebiteľa. Taktiež nie je dôvodné ani jej tvrdenie o zmluvnej odmene, keď hodnota úrokovej sadzby je podľa neho po dosadení do zodpovedajúceho vzorca 31,93 % p. a. Vzhľadom k uvedeným tvrdeniam žiadal, aby súd žalobu pre nedôvodnosť nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

5. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalovaný označil a predložil zmluvu o úvere a žiadosť o úver zo dňa 18.07.2016.

6. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení zo dňa 17.05.2024 k žalovaným vnesenej námietke miestnej príslušnosti, ktorou žiadal, aby bol spor postúpený Mestskému súdu Bratislava III poukázala na ustanovenie § 19 písm. d) Civilného sporového poriadku, ktorý upravuje príslušnosť danú na výber, a ktorého účelom je zvýšenie ochrany spotrebiteľa. Ďalej argumentovala systémom ochrany spotrebiteľa zavedeným v podmienkach Európskej únie a tým, že súdna prax už dospela k jednoznačnému záveru, že zmluvná klauzula o aplikácii Obchodného zákonníka v zmluve o úvere nie je žiadnou preukážkou pre aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa a dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku, teda veriteľa. Zároveň dala súdu do pozornosti obdobné súdne spory, kedy po podaní námietok žalobcov k postúpeniu boli spisy opäť vrátené na súd, v ktorom má spotrebiteľ trvalé bydlisko, a to napr. rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 2C/14/2018, potvrdený rozsudkom Krajského súdu Košice, sp. zn. 2Co/10/2019, rozsudok Okresného súdu Michalovce, sp. zn. 7Csp/4/2020, potvrdený rozsudkom Krajského súdu Košice, sp. zn. 2CoCsp/6/2021 a uznesenie Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 11NcC/12/2022. Zotrvávala na tom, že v tomto spore je mieste príslušným Okresný súd Poprad. K posúdeniu spotrebiteľského charakteru predmetnej zmluvy o úvere uviedla, že tým sa zaoberal Okresný súd Kežmarok v konaní sp. zn. 2Csp/29/2022, ktorého rozsudok zo dňa 13.04.2023 bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 10CoCsp/4/2024 zo dňa 22.02.2024.

7. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 13.06.2024 zotrval na predchádzajúcom vyjadrení a zamietnutí žaloby v celom rozsahu.

8. V spore bolo nariadené pojednávanie na deň 11.09.2024, na ktoré sa nedostavili žalovaný ani jeho právny zástupca, ktorí neúčast' na pojednávaní súdu ospravedlnili a súhlasili s tým, aby súd pojednával v ich neprítomnosti. Neúčast' žalobkyne na pojednávaní súdu ospravedlnila jej právna zástupkyňa. Nakoľko nebol podaný návrh na odročenie pojednávania ani dôvody jeho odročenia, súd v súlade s §

180 Civilného sporového poriadku pojednával v neprítomnosti žalobkyne, žalovaného a jeho právneho zástupcu.

9. Žalobkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne na pojednávaní súdu zotrvala na podanej žalobe a písomnom vyjadrení a žiadala, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

10. Súd po oboznámení sa s obsahom žaloby a na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi predloženými žalobkyňou a žalovaným, nakoľko vykonanie žiadneho z nich nebolo stranami namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné, zistil nasledovný skutkový stav:

11. Na základe zmluvy o úvere č. XXXXXX-XXXXX uzavretej medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom dňa 20.07.2016 bol žalobkyňi na účely výkonu jej podnikateľskej činnosti poskytnutý úver v dohodnutej výške 4.000,- eur, ktorý sa zaviazala splatiť spolu s úrokmi za úver na účet veriteľa v 48 mesačných splátkach vo výške 252,52 eur splatných podľa splátkového kalendára, ktorý je uvedený v Prílohe č. 1, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Za poskytnutie úveru sa zaviazala žalobkyňa zaplatiť veriteľovi zmluvnú odmenu, ktorá predstavuje úroky za poskytnutie úveru vo výške 169,19 eur mesačne, a ktorá sa uhrádza spolu so splátkou úveru ku dňu jej splatnosti podľa splátkového kalendára. V zmluve bola žalobkyňa ako dlžník označená menom a priezviskom: A. B., sídlom C. XXX/XX, XXX XX D., rodným číslom, potom je tam uvedené F. F. G. H. F. H., bankové spojenie a číslo účtu. Súčasťou zmluvy je aj splátkový kalendár, podľa ktorého mala žalobkyňa úver splácať v 48 mesačných splátkach od 25.08.2016 do 25.07.2020 vo výške 252,52 eur mesačne. Zmluva bola zmluvnými stranami podpísaná dňa 20.07.2016.

12. Uzavretiu zmluvy o úvere predchádzala žiadosť o úver zo dňa 18.07.2016, v ktorej je žalobkyňa označená ako žiadateľ FO- podnikateľ, priezviskom, menom, rodným číslom, dátumom nariadenia, miestom narodenia, kontaktnou a trvalou adresou, rodinným stavom- vdova. V časti III. Kontaktné, identifikačné a ekonomické údaje žiadateľa o úver je uvedený mobil žalobkyne, bankové spojenie, jej obchodné meno A. B., IČO A. (rakúske), právna forma SZČO, adresa sídla/ miesta podnikania C. XXX/XX, D. a jej hrubý príjem. V časti V. Údaje o požadovanom úvere (v EUR) je uvedená suma úveru 4.000,- eur, splatnosť úveru (v mesiacoch) 48, výška mesačnej splátky 253,- eur, celková suma na úhradu (úver a úroky) 12.144,- eur, požadovaný dátum splatnosti splátky (deň v mesiaci) 30, účel čerpania úveru- prevádzkový (B), bližšie špecifikácie účelu čerpania úveru nákup motorového vozidla. Ako prílohy k žiadosti sú v poličkách zaškrtnuté overené kópie osobných dokladov, daňové priznanie vrátane príloh za rok 2015, živnostenský list a výpis z bankového účtu za posledné tri mesiace.

13. Z podanej žaloby, registra súdu a pripojeného spisu tohto súdu sp. zn. KK-2Csp/29/2022 mal súd ďalej preukázané, že medzi stranami bol na tomto súde vedený spor, v ktorom sa spoločnosť PROFI CREDIT Slovakia s. r. o. ako žalobca domáhal voči A. B. ako žalovanej zaplata sumy 4.163,72 eur s príslušenstvom titulom zosplatnenia úveru poskytnutého žalovanej ako dlžníčke na základe zmluvy o úvere č. XXXXXX dňa 20.07.2016. Súd rozsudkom č. k. KK-2Csp/29/2022-103 zo dňa 12.09.2023 žalobu zamietol dôvodiac, že žalovaná ako spotrebiteľka v spore úspešne vzniesla námietku premlčania, a preto je nárok žalobcu z predmetnej zmluvy premlčaný. S rovnakým záverom sa stotožnil po odvolaní aj Krajský súd Prešov, ktorý rozsudkom č. k. 10CoCsp/4/2024-138 zo dňa 22.02.2024, právoplatným dňa 18.04.2024, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

14. V spore žalobkyňa uplatnila voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia tvrdiac, že zmluva o úvere má spotrebiteľský charakter a neobsahuje náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, preto je potrebné ju považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Výška bezdôvodného obohatenia predstavujúca sumu 600,- eur pozostáva zo splátok zaplatených žalobkyňou na úver od 27.03.2020 do 01.07.2021 a je nepremľčanou časťou rozdielu medzi sumou, ktorú žalobkyňa zaplatila žalovanému titulom uzatvoreného úverového vzťahu vo výške 7.957,24 eur a sumou, ktorá bola žalobkyňi titulom úverového vzťahu reálne poskytnutá vo výške 4.000,- eur.

15. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník znení účinnom k 20.07.2016 (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je

to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti

16. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

19. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 20.07.2016 (ďalej len zákon č. 129/2010 Z. z.) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

20. Podľa § 1 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z. z. ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.

21. Podľa § 2 zákona č. 129/2010 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

22. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

23. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná,

ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

24. Podľa § 9 ods. 7 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľovi alebo finančnému agentovi sa zakazuje predkladať spotrebiteľovi návrhy zmlúv, ktorých zrejším účelom je obchádzanie ustanovení tohto zákona; za takéto konanie sa považuje aj to, že sa čerpanie finančných prostriedkov alebo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zahrnú do zmlúv o úvere, ktorých povaha alebo účel by umožnili vyhnúť sa uplatňovaniu tohto zákona. Ak veriteľ využil omyl spotrebiteľa a použil zmluvné podmienky, ktorými vylúčil aplikáciu ustanovení vzťahujúcich sa na spotrebiteľské úvery, považuje sa zmluva za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ak veriteľ nepreukáže, že nemal úmysel obísť tento zákon.

25. Podľa § 9 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľ alebo finančný agent nesmie ponúkať spotrebiteľovi výber rozhodného práva k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorého zrejším cieľom je zbaviť spotrebiteľa práv, ktoré mu priznáva tento zákon.

26. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

27. Ako už súd vyššie uviedol, žalobkyňa sa v spore domáha vydania bezdôvodného obohatenia tvrdiac, že so žalovaným ako veriteľom uzatvorila spotrebiteľskú zmluvu, ktorá neobsahuje náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, a keďže je potrebné ju považovať za bezúročnú a bez poplatkov, žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil a je povinný jej toto obohatenie vydať.

28. Za nespornú skutočnosť v tomto konaní súd považoval to, že na základe zmluvy o úvere č. XXXXXX - XXXXX uzavretej medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a žalovaným ako veriteľom bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 4.000,- eur. V úverovej zmluve je uvedená výška úrokov v sume 169,19 eur mesačne, na druhej strane nie sú v nej uvedené údaje o termíne končenej splatnosti úveru, úrokovej sadzbe, RPMN či priemernej výške RPMN. Rovnako medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobkyňa na úverovú zmluvu uhradila celkovo sumu 7.957,24 eur.

29. Spornou skutočnosťou ostalo to, či žalobkyňa uzavrela so žalovaným úverovú zmluvu ako spotrebiteľ alebo ako fyzická osoba- podnikateľ, to zn. ne/spotrebiteľský charakter zmluvy, s tým súvisiaca príslušnosť súdu na prejednanie a rozhodnutie sporu a samotný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

30. Žalobkyňa v prvom rade v spore namietala spotrebiteľský charakter zmluvy tvrdiac, že jej v skutočnosti nebol poskytnutý úver na účel podnikania, ale na osobný účel, nakoľko rakúske živnostenské oprávnenie predložila obchodnému zástupcovi žalovaného len preto, lebo sa pýtal na jej zamestnanie. Keďže od posúdenia vzťahu medzi stranami sporu ako spotrebiteľského sa odvíja posúdenie ďalších rozhodujúcich skutočností, súd mal za to, že v prvom rade je potrebné predbežne vyriešiť otázku tzv. skutočného účelu zmluvy. K tejto otázke sa právoplatne vyjadril súd už v spore vedenom pod sp. zn. KK-2Csp/29/2022, v ktorom ustálil, že vzťah medzi stranami má spotrebiteľský charakter.

31. Z pripojeného spisu tohto súdu sp. zn. KK- 2Csp/29/2022, konkrétne z rozsudku zo dňa 12.09.2023 súd k spotrebiteľskému charakteru zmluvy cituje: „31. Z predloženej zmluvy o úvere zo dňa 20.07.2016 súd zistil, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 4.000 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 48 mesačných splátkach. Žalovaný bol v zmluve označený jednak ako fyzická osoba označená svojim menom, bydliskom (v zmluve nesprávne označená ako adresa sídla) a rodným číslom, čo sú bezpochyby údaje fyzickej osoby – nepodnikateľa. Zmluva neobsahuje označenie dlžníka obchodným menom či IČOm podnikateľa. Údaje, ktoré by mali označovať žalovaného ako podnikateľský subjekt sú v zmluve uvedené v nemeckom jazyku, bez ich zaradenia pod príslušnú rubriku či označenú kolónku v úverovej zmluve. Ak mal byť úver poskytnutý žalovanému ako fyzickej osobe - podnikateľovi, nebolo potrebné uvádzať ďalšie údaje o dlžníkovi ako fyzickej osobe. Na základe údajov obsiahnutých v zmluve je možné bezpochyby určiť dlžníka ako fyzickú osobu – nepodnikateľa, na druhej strane identifikácia žalovaného ako podnikateľa jednoznačná nie je. Pokiaľ sú v zmluve o úvere takto uvedené údaje o dlžníkovi, t. j. súčasne ako o fyzickej osobe podnikateľovi, ale aj ako fyzickej osobe, potom nemožno urobiť jednoznačný záver o tom, že úver bol poskytnutý žalovanému ako fyzickej osobe - podnikateľovi. Totiž predmetná zmluva má povahu značne jednostrannej adhéznej zmluvy, obsahujúcej veľké množstvo ustanovení znevýhodňujúcich dlžníka. Obsah zmluvy zjavne nesvedčí o tom, že by jej uzatvoreniu predchádzali rokovania typické pre uzatváranie zmlúv medzi podnikateľmi. Jej forma na predtlačenom formulári skôr potvrdzuje skutočnosť, že bola uzatváraná bez hlbšej vzájomnej súčinnosti zmluvných strán, z postavenia zmluvne nadriadeného subjektu voči subjektu podriadenému, t. j. z postavenia dodávateľa voči spotrebiteľovi, čo je typické pre spotrebiteľské zmluvy. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu (spotrebiteľský právny vzťah), má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (v tomto konaní žalobca), pričom existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, spôsobom nevzbudzujúcim dôvodné pochybnosti. V opačnom prípade je treba uplatniť výklad v súlade s ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Vzhľadom k vyššie uvedenému, bez ohľadu na označenie zmluvy ako úverovej zmluvy, ktorá by sa mala podľa klasického chápania spravovať výlučne len Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov, súd dospel k záveru, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a súčasne spotrebiteľský úver (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenom formulári) a na vzťah medzi veriteľom (žalobcom) a dlžníkom (žalovaným) je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Súd posúdil vzťah medzi žalobcom a žalovaným vzhľadom na právny dôvod vzniku záväzku /uzavretie spotrebiteľskej zmluvy/ za spotrebiteľský vzťah s dôrazom na ochranu spotrebiteľa.“

32. Predložená zmluva medzi žalobcom a žalovaným je zmluvou typovou. Nakoľko dlžník nepoužil predmet plnenia na podnikanie (použitie finančných prostriedkov na podnikateľský účel žalovaným žalobca nepreukázal), žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a dlžník v postavení spotrebiteľa. Predmetná zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na právny vzťah je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Táto zmluva medzi stranami bola uzavretá ako formulárová zmluva, obsah ktorej spotrebiteľ ovplyvniť nemohol. Právny vzťah medzi stranami sporu je založený spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou, a to ustanoveniami Občianskeho zákonníka a zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.“

32. Posúdenie spotrebiteľského charakteru zmluvy súdom prvej inštancie potvrdil aj odvolací súd, ktorý v rozsudku č. k. 10CoCsp/4/2024-138 zo dňa 22.02.2024 uviedol, cit.: „19. Odvolací súd konštatuje, že nie je pravdivé tvrdenie žalobcu uvedené v odvolaní, že prvoinštančný súd sa nevenoval vyhodnoteniu predmetnej žiadosti o úver. Práve naopak, prvoinštančný súd pri svojom rozhodnutí vychádzal i z tohto dôkazného prostriedku a aj na základe neho konštatoval, že v prípade predmetnej zmluvy ide o zmluvu spotrebiteľskú. V tomto smere odvolací súd poukazuje na podrobné a náležité odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu uvedené v bode 31., s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje.“

33. K uvedeným záverom súd dodáva, že postavenie konkrétnej osoby ako spotrebiteľa, sa v súdnej praxi vykladá v rámci určitej zmluvy vychádzajúc z povahy a účelu zmluvy, ako aj okolností jej uzavretia, a nie s ohľadom na subjektívnu situáciu tejto osoby, pričom jednu a tú istú osobu možno považovať pri určitých plneniach za spotrebiteľa a pri iných plneniach za podnikateľa. Osobitná úprava stanovená

na ochranu spotrebiteľa ako slabšej strany sa uplatní len na zmluvy uzavreté jednotlivcom mimo a nezávisle od obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti alebo účelu, s jediným cieľom uspokojiť vlastnú súkromnú spotrebu, pričom takáto ochrana nie je odôvodnená v prípade zmluvy uzavretej na účel obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

34. Aj v zmysle už existujúcej judikatúry k posúdeniu charakteru zmlúv, či ich je možné považovať za spotrebiteľské, nie je rozhodujúcim iba formálne postavenie zmluvných strán, ale aj skutočný účel jednania. Spotrebiteľom je v prvom rade osoba, ktorá koná mimo profesijných či obchodných aktivít, a preto spotrebiteľom bude ten, kto koná za účelom osobnej potreby v zmysle spotreby svojej a iných osôb, napr. detí, manžela, rodiny (ESD, C-269/95 vo veci Benincasa c/a Dentalkit SRL), zároveň pokiaľ dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa takáto osoba dovoliavať toho, že mala postavenie spotrebiteľa, preto je nevyhnutné v tom - ktorom prípade dôsledne skúmať všetky relevantné skutočnosti, t. j. okrem obsahu zmluvy skúmať aj účel konania osoby, ktorá uzatvára zmluvu a nie je možné vychádzať iba z formálneho označenia uvedeného v zmluve, ktorú v zásade pripravuje veriteľ alebo osoba, ktorá zaňho koná. Ako už bolo uvedené, v prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, pričom tento nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, spôsobom nevzbudzujúcim dôvodné pochybnosti, pretože v opačnom prípade sa uplatní výklad v súlade s § 54 ods. 2 OZ, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

35. Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že bezpečným preukázaním nie je údaj v zmluve „o poskytnutí úveru na účely výkonu podnikateľskej činnosti“ či „na prevádzkové náklady“, ani uvedenie identifikačného čísla, resp. čísla, pod ktorým je osoba zapísaná v živnostenskom registri. Takéto údaje nepreukazujú konkrétnu súvislosť uzavretia zmluvy o úvere s podnikateľskou činnosťou. V danom prípade, ako už konštatoval právoplatne súd v spore sp. zn. KK- 2Csp/29/2022, žalovaný dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy neunesol, pretože nenavrhol vykonanie žiadnych dôkazov (t. j. ani dôkazov na popretie tvrdenia žalobkyne o spotrebiteľskom charaktere zmluvy), poukazoval len na žiadosť o úver, ktorú podala žalobkyňa; na to, že rozhodujúce sú skutočnosti pred a pri uzavretí zmluvy a povaha účelu, na ktorý sa úver čerpá. V konaní však vyšli najavo skutočnosti, ktoré údaj obsiahnutý v zmluve vyvracajú.

36. K tvrdeniu žalovaného, že dôležité je na aký účel bol úver poskytnutý (povaha účelu, na ktorý sa úver čerpá) a nie na aký účel žalobkyňa finančné prostriedky použila súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, č. k. I. ÚS 232/2023-39 zo dňa 15.08.2023, z ktorého cituje: „V zhode s najvyšším súdom aj ústavný súd opakuje, že samotný štatút podnikateľa nevyklučuje spotrebiteľskú ochranu. Je potrebné vychádzať z tzv. skutočného účelu zmluvy, ktorým nie je, resp. nemusí byť účel formálne v zmluve deklarovaný. Iba v prípade jasného preukázania existencie skutočného účelu zmluvy, a teda i záväzku možno jednoznačne ustáliť, či ide alebo nejde o spotrebiteľský vzťah. V zmysle uvedeného by vo všeobecnosti výpoveď svedka, ktorý so sťažovateľom uzatváral úverové zmluvy, nemohla prispieť k ustáleniu skutočného charakteru predmetných úverových zmlúv, keďže by nebola spôsobilá preukázať použitie poskytnutých finančných prostriedkov na iný účel ako podnikateľskú činnosť. Na tomto mieste je však nevyhnutné prihliadnuť na konkrétne okolnosti prejednávanej veci, keď okresný súd (nesprávne) ustálil charakter predmetných zmlúv iba na základe ich obsahu s ohľadom na to, že ich sťažovateľ uzavrel pod svojím obchodným menom, prideleným identifikačným číslom a miestom podnikania a zároveň obsahujú osobitné podpísané prehlásenie sťažovateľa, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania...28. V tejto súvislosti ústavný súd upriamuje pozornosť na § 295 CSP, ktorý predstavuje jedno z kľúčových ustanovení prelamujúceho dispozičný princíp v civilnom procese s cieľom poskytnúť spotrebiteľovi čo najväčšiu mieru ochrany jeho práv garantovaných hmotným právom. Možnosť vykonať aj nenavrnuté dôkazy úzko súvisí s povinnosťou ex offo kontroly neprijateľných zmluvných podmienok. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) rovnako zaväzuje súd, aby v prípade potreby ex offo prijal potrebné opatrenia na vykonanie dokazovania s cieľom doplniť súdny spis tým, že účastníkov konania pri dodržaní kontradiktórnosti vyzve, aby mu predložili vysvetlenia a doklady potrebné na tento účel (SDEÚ vo veci C-511/17, Lintner)....V súvislosti s § 295 CSP je v individuálnych spotrebiteľských sporoch potrebné aplikovať aj § 132 ods. 3 CSP. Nemôže byť na ťarchu spotrebiteľa, ak v žalobe iba označí, ale nepripojí všetky dôkazy na podporu svojich tvrdení. V dôsledku informačného deficitu, ktorý je pre spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch obvyklý, musí dôkaznú povinnosť za spotrebiteľa suplovať súd, a to aj v prípade, ak spotrebiteľ nepredložil

alebo nemôže predložiť dôkazy vlastnou vinou. Obdobné platí aj v prípade, ak je spotrebiteľ žalovaný a nepripojí všetky dôkazy k vyjadreniu k žalobe (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1157.).

29. Povinnosť skúmať skutočný účel zmluvy sa pritom prirodzene spája s dôkazným bremenom dodávateľa. V každom konaní, ktorého predmetom budú práva a povinnosti spotrebiteľa, ak bude súčasne spochybňovaný jeho štatút, bude povinnosťou dodávateľa preukázať, že spotrebiteľ konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Dôkazná povinnosť dodávateľa plynie z povinnosti odbornej starostlivosti a je potvrdená aj skutočnosťou, že celý proces kontraktácie ovláda dodávateľ. Ak teda dodávateľ v každom jednom spornom prípade za použitia prostriedkov známych pre dôkazné konanie neunesie dôkazné bremeno preukázania štatútu nespotebiteľa, bude sa mať za to, že osoba je vždy spotrebiteľom, ktorému patrí spotrebiteľská právna ochrana (porov. Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2019. s. 529.).

37. Žiadosť o poskytnutie úveru aj text zmluvy o úvere obsahuje predformulovaný údaj o tom, že žalobkyňa je podnikateľkou a finančné prostriedky potrebuje na podnikateľský účel. Išlo však o informácie, ktoré tam sama žalobkyňa nevpisovala, išlo o vopred pripravené predtlačky, ktorých obsah nijakým spôsobom nemohla zmeniť. Tvrdenia žalobkyne o tom, že finančné prostriedky nepotrebovala na podnikateľské účely, sú podporované charakterom výkonu jej činnosti, ktorým bola opatrovateľská služba v E., keď v skutočnosti žalobkyňa nemá postavenie podnikateľského subjektu na území Slovenskej republiky a rovnako s výkonom opatrovateľskej činnosti nie sú spojené žiadne také náklady, ktoré by odôvodňovali investičný účel podnikateľského úveru. Okrem toho jej finančné prostriedky boli zaslané na jej súkromný (osobný) účet a využila ich na osobnú potrebu. Žalovaný v priebehu konania tieto okolnosti žiadnym spôsobom nevyvrátil, v konaní nepreukázal opak. Nečestnému, klamlivému konaniu žalovaného pri uzatváraní zmluvy nasvedčuje aj samotný obsah žiadosti o poskytnutie úveru a znenie zmluvy o úvere, keď žalobkyňa bola v zmluve označená jednak ako fyzická osoba svojim menom, bydliskom (v zmluve nesprávne označená ako adresa sídla) a rodným číslom, čo zodpovedá údajom o fyzickej osobe – nepodnikateľovi, pričom zmluva neobsahuje označenie dlžníka obchodným menom, či IČO podnikateľa, ale podľa žalovaného údaje, ktoré by ju mali označovať ako podnikateľský subjekt sú v zmluve uvedené v nemeckom jazyku, bez ich zaradenia pod príslušnú rubriku či označenú kolónku v úverovej zmluve. Naproti tomu v žiadosti o úver je uvedená síce ako žiadateľ FO-podnikateľ, s uvedením identifikačných údajov zodpovedajúcich pre fyzickú osobu nepodnikateľa, pričom označenie IČO zodpovedajúce postaveniu podnikateľského subjektu na území Slovenskej republiky zapísanému v živnostenskom registri Slovenskej republiky, nie je uvedené nikde v predmetnej žiadosti, a to ani v časti kontaktné, identifikačné a ekonomické údaje žiadateľa o úver.

38. V žiadosti je ďalej uvedené, že žalobkyňa žiadala úver na prevádzkové účely, konkrétne na nákup motorového vozidla, čo je uvedené aj v zmluve o úvere. Prevádzkový účel čerpania úveru umožňuje plynulé financovanie prevádzkových potrieb, získanie chýbajúcich zdrojov na plánované rozšírenie výrobnnej alebo obchodnej činnosti, prípadne pokrytie zvýšených finančných potrieb v určitom období z dôvodu sezónneho charakteru podnikateľskej činnosti. Súdu nie je zrejme, ako súvisí poskytnutie podnikateľského úveru na prevádzkové účely s charakterom výkonu činnosti žalobkyne, opatrovateľská služba v E., ktorá v skutočnosti nemá postavenie podnikateľského subjektu na území Slovenskej republiky a s výkonom jej opatrovateľskej činnosti nie sú spojené žiadne také náklady, ani činnosti, ktoré by odôvodňovali podnikateľský účel úveru, navyše práve na prevádzkový účel. Všetky uvedené okolnosti plne opodstatňujú záver, že v súvislosti s uzatvorenou zmluvou a označením žalobkyne ako podnikateľky a účelu úveru ako podnikateľského, sa žalovaný celkom vedome a cielene dopustil konania v rozpore s dobrými mravmi, založeného na klamlivom, nepoctivom obchodnom konaní, ktoré je zákonom zakázané (§4, §7 zákona č. 250/2007 Z. z.) v snahe vyhnúť sa uplatňovaniu právnej úpravy vzťahujúcej sa na spotrebiteľa (§ 54 Občianskeho zákonníka a 9 ods. 7 zákona č. 129/2010 Z. z.).

39. Súd k posúdeniu postavenia konkrétnej osoby ako spotrebiteľa ďalej poukazuje na to, že v zmysle ustanovenia § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Ak žalovaný tvrdí, že žalobkyňa ako dlžník nemienila použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom, je povinný označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti

a podľa pokynov súdu v zmysle článku 8 Základných princípov zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku. V pochybnostiach o výklade právnych úkonov uzatvorených s fyzickými osobami, u ktorých z okolností vyplýva, že zmluvu uzatvárali v pozícii spotrebiteľa, dôkazné bremeno preukázania povahy zmluvy spočíva na dodávateľovi, teda na žalovanom. Žalovaný v danom prípade neprodukoval žiadne dôkazy, z ktorých by vyplývalo, že je pravdivý obsah údajov v zmluvnom formulári, teda že zmluva uzavretá so žalobkyňou bola s ňou uzavretá v pozícii podnikateľského subjektu a na účely výkonu podnikateľskej činnosti. Naopak z celého kontextu zmluvy a okolností jej uzatvárania je možné vyvodiť iba snahu veriteľa o zahmlievanie právnej povahy záväzku ako spotrebiteľského, v záujme čo najvyššieho zisku, bez možnosti protistrany sa v budúcnosti brániť ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa. Je nepochybné, že pri posudzovaní charakteru zmluvy je potrebné prihliadnuť na skutočnú vôľu konajúcich osôb pri uzatváraní zmluvy o úvere, z ktorej záväzok je predmetom sporu, ak z okolností uzavretia zmluvy vyplývalo, že žalovaný sa dopustil konania v rozpore s dobrými mravmi použitím nekalej obchodnej praxe. Nakoľko žalovaný ohľadne svojho tvrdenia neunesol dôkazné bremeno, mal súd za to, že predmetnú zmluvu uzatvárala žalobkyňa ako fyzická osoba spotrebiteľ, a preto zmluva uzatvorená so žalobkyňou má nepochybne povahu spotrebiteľského úveru, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch (obdobne viď napr. aj rozsudok Krajského súdu Košice, 2CoCsp/6/2021 zo dňa 22.07.2021).

40. S poukazom na tento záver je potom možné považovať aj žalovaným vznesenú námietku miestnej príslušnosti za nedôvodnú, a to jednak s poukazom na ustanovenie § 19 písm. d) Civilného sporového poriadku, ako aj na už ustálenú rozhodovaciu prax súdov.

41. Podľa § 13 Civilného sporového poriadku na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

42. Podľa § 14 Civilného sporového poriadku všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu.

43. Podľa § 19 písm. d) Civilného sporového poriadku popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania,

44. Podľa § 36 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

45. Podľa § 41 Civilného sporového poriadku súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

46. Podľa § 42 Civilného sporového poriadku ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne. Neprihliadnutie na námietku súd odôvodní v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

47. Žalovaný v podanom vyjadrení zo dňa 24.03.2023 vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti, ktorú súd v priebehu konania posúdil ako nedôvodnú, a to s poukazom na to, že spor medzi stranami posúdil ako spotrebiteľský, pričom uvedený záver vyplynul už aj z právoplatného rozhodnutia súdu v spore vedenom pod sp. zn. KK-2Csp/29/2022. Súď ďalej poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Ndc/9/2022 zo dňa 24.08.2022, ktorý vo svojom odôvodnení uviedol, že, cit.: „...pre stanovenie súdnej príslušnosti je napokon vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. Ak sa žalobkyňa stavia do pozície spotrebiteľa a ak je toto tvrdenie sporné, je úlohou protistrany dokázať opak a následne povinnosť súdu si po vykonanom dokazovaní zodpovedať predbežnú otázku, či považuje vec za konanie so spotrebiteľom.“ Keďže žalobkyňa sa už podanou žalobou domáhala ochrany ako spotrebiteľ na Okresnom súde Poprad ako na súde miestne príslušnom podľa § 19 písm. d) Civilného sporového poriadku, v ktorého obvode má ako spotrebiteľ – žalobca adresu trvalého pobytu a žalovaný nijakým spôsobom nepreukázal,

že by žalobkyňa nemala postavenie spotrebiteľa, súd na žalovaným vznesenú námietku miestnej nepríslušnosti ako nedôvodnú neprihliadol a spor prejednal a rozhodol.

48. Prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany, ktoré boli stranami predložené a predstavujú totožné listinné dôkazy a po posúdení predmetnej zmluvy ako spotrebiteľskej bolo preukázané, že zmluva o úvere neobsahuje všetky zákonom č. 129/2010 Z. z. stanovené obligatórne obsahové náležitosti, a to konkrétne údaj uvedené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., písm. f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, písm. i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, písm. k) ročnú percentuálnu mieru nákladov vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov a písm. z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; ktoré patria medzi nevyhnutné náležitosti zmluvy o úvere a ich absenciu zákonodarca spája s následkom bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru.

49. Povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. musia byť uvedené v zmluve, a teda musia byť výsledkom zmluvného konsenzu oboch jej strán. V samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je ani zmienka o termíne konečnej splatnosti úveru, pričom spotrebiteľ musí mať jasno už pri uzatvorení zmluvy, na akú dlhú dobu a dokedy má úver splácať, pretože práve to je účelom citovaného zákonného ustanovenia. V zmluve nie je ani údaj o priemernej RPMN a RPMN. Údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je pritom najdôležitejší ukazovateľ ceny úveru. Vyjadruje celkovú úrokovú mieru úveru alebo pôžičky, zohľadňuje nielen úrok, ale aj ostatné poplatky súvisiace s úverom. Obsahuje ročný úrok, úrok z úrokov, výšku úrokovej sadzby určenú v percentách, poplatky, ktoré sú spojené s úverom alebo pôžičkou, ktoré sú zvyčajne jednorazové (poplatok za poskytnutie úveru, za sprostredkovanie, administratívny poplatok), poplatky pravidelné, ktoré sa platia spolu so splátkou úveru v mesačnej/štvrtročnej periodicite (poplatok za úverový účet, poistenie schopnosti splácať úver), pričom tieto poplatky je potrebné pri každom úvere platiť, zaradiť do RPMN.

50. Žalobkyňa v podanej žalobe poukázala aj na to, že žalovaný si inkasuje odmenu 149 % (8.121,12 eur) v zmysle čl. 3 bod 3.1. zmluvy, ktorá je zmluvnou odmenou a predstavuje úroky za poskytnutie úveru vo výške 169,19 eur mesačne, pričom takáto odplata je v rozpore s dobrými mravmi, pretože podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Žalovaný po dosadení údajov do vzorca v písomnom vyjadrení zo dňa 24.03.2023 tvrdil, že hodnota úrokovej sadzby je 31,93 %. Súd však na prvom mieste poukazuje na to, že tak dôležitý údaj, ktorý patrí medzi obligatórne obsahové náležitosti, ako je podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. uvedenie úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, v zmluve absentuje. Ak by aj bolo tvrdenie žalovaného pravdivé o výške úrokovej sadzby 31,93 %, tak túto súd považuje za neprimeranú, v rozpore s dobrými mravmi, pretože ide o neprimerane vysoký úrok, ktorý presiahol mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy dňa 20.07.2016. V období júl 2016 bola priemerná výška úrokov pri spotrebiteľských úveroch splatných od 1 do 5 rokov 11,48% p. a. Už aj úrok vo výške 31,93 % je neprimerane vysoký, a preto v rozpore s dobrými mravmi.

51. Súd ustálil, že zmluva o úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f), písm. i), písm. k) a písm. z) zákona č. 129/2010 Z. z., a preto úver podľa § 11 ods. 1 písm. b) je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ titulom bezúročnej a bezpoplatkovej zmluvy o revolvingovom úvere žalobkyňa zaplatila sumu 4.957,24 eur a úver bol poskytnutý vo výške 4.000,- eur, predstavuje suma 600,- eur pozostávajúca zo splátok dňa 27.03.2020 vo výške 50,- eur, dňa 05.05.2020 vo výške 50,- eur, dňa 17.07.2020 vo výške 50,- eur, dňa 29.09.2020 vo výške 50,- eur, dňa 22.12.2020 vo výške 50,- eur, dňa 28.01.2021 vo výške 100,- eur, dňa 02.03.2021 vo výške 50,- eur, dňa 26.03.2021 vo výške 50,- eur, dňa 07.05.2021 vo výške 50,- eur, dňa 28.05.2021 vo výške 50,- eur a dňa 01.07.2021 vo výške 50,-

eur, bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný žalovaný vydať žalobkyni. Žalovaný vo svojom vyjadrení vo vzťahu k výške žiadaného bezdôvodného obohatenia nič neuviedol. Súd mal preto za to, že výška žiadanej sumy je nesporná, a preto žalovaného zaviazal na jej plnenie v celom rozsahu.

52. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

53. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

54. Podľa § 3 nariadenia vlády 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

55. Súd priznal žalobkyni uplatnený úrok z omeškania od 20.03.2023, pričom za prvý deň omeškania považoval deň nasledujúci po doručení žaloby žalovanému, ktorým dňom už žalovaný preukázateľne vedel o tom, že si žalobkyňa voči nemu uplatňuje vydanie bezdôvodného obohatenia a týmto dňom ho už mohol aj splniť. Výška úroku z omeškania k 20.03.2023 bola v súlade s citovanou právnou úpravou 5 % p. a. V časti uplatnenia úroku z omeškania žalobkyňou od dňa 02.07.2021 uvedeného v podanej žalobe súd žalobu zamietol, nakoľko mal za to, že žalovaný sa preukázateľne dostal do omeškania až odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby, pričom žaloba mu bola doručená dňa 19.03.2023.

56. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku a vzhľadom na plný úspech žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, nakoľko žalobkyňa bola neúspešná len v nepatrnej časti úroku z omeškania, ktoré tvorí príslušenstvo istiny. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Poprad.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.